

Socialdepartementet**Bemyndigande att underteckna överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner om en kraftsamling för bättre tillgång till vårdplatser som svarar mot barns och ungas behov**

Ett förslag till överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om en kraftsamling för bättre tillgång till vårdplatser som svarar mot barns och ungas behov har upprättats efter förhandlingar mellan företrädare för Regeringskansliet (Socialdepartementet) och SKR. Förslaget har den lydelse som framgår av *bilagan*.

Regeringen bemyndigar statsrådet Waltersson Grönvall, eller den som hon sätter i sitt ställe, att underteckna en överenskommelse som i huvudsak stämmer överens med förslaget.

Utdrag till

Utdrag till Statsrådsberedningen/Internrevision
Finansdepartementet/BA, OFA K
Regeringskansliets förvaltningsavdelning/EKA
socialutskottet
Kammarkollegiet
Sveriges Kommuner och Regioner

Regeringskansliet
Socialdepartementet

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Kraftsamling för bättre tillgång till vårdplatser som svarar mot barns och ungas behov – 2026

**Överenskommelse mellan staten och
Sveriges Kommuner och Regioner**

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Bakgrund till överenskommelsen	3
2. Överenskommelsens inriktning	4
2.1 Syfte	4
2.2 SKR:s åtaganden inom ramen för överenskommelsen	4
3. Redovisning och uppföljning av överenskommelsen	5
4. Ekonomiska villkor	5
5. Godkännande av överenskommelsen	6
Bilaga	7

1. Inledning

1.1 Bakgrund till överenskommelsen

Vård i familjehem, stödboende, hem för vård eller boende (HVB) och skyddat boende ska vara trygg och säker. Den ska alltid svara mot barnets eller den unges specifika behov av stöd och hjälp. Samhällsvården står just nu inför stora utmaningar. Barn och unga som begår allvarlig brottslighet eller som på annat sätt involveras i denna har ökat vilket innebär att behovet av olika insatser från socialtjänsten, däribland vård utanför det egna hemmet, har ökat. Samtidigt har kommuner svårt att hitta vårdplatser som möter barns och ungas behov. Antalet HVB-verksamheter som tar emot barn och unga som har behov av vård utanför det egna hemmet på grund av kriminellt beteende är begränsat och det råder hög beläggning och platsbrist på Statens institutionsstyrelses (SiS) särskilda ungdomshem. I tillägg till detta har Inspektionen för vård och omsorg (IVO) under perioden september 2024 till och med december 2025 beslutat om att tillfällig förbjuda eller återkalla tillståndet för 30 verksamheter på grund av fara för liv och hälsa, otillräckliga registerkontroller av anställdas bakgrund, att tidigare föreläggande inte följts eller för att ägaren befunnits vara olämplig att driva HVB.

Omfattande arbete pågår för att på olika sätt möta ovannämnda utmaningar. Som exempel kan nämnas att regeringen har tagit initiativ till en utredning om förstärkt statlig styrning och stöd inom den sociala barn- och ungdomsvården för att genom en nationell stödfunktion åstadkomma mer ändamålsenliga och effektiva placeringar. Regeringen har också gett en särskild utredare i uppdrag att se över den statliga barn- och ungdomsvårdens uppdrag och organisation. Vidare har regeringen gett IVO flera uppdrag för att stärka sin tillsyn, bland annat för verksamhetsformerna stödboende och HVB som tar emot barn och unga.

Nyssnämnda arbeten är långsiktiga. Åtgärder behöver emellertid även vidtas på kort sikt. I det korta perspektivet behöver kommuner få stöd och hjälp i arbetet med att få tillgång till vårdplatser som svarar mot de behov som finns. Mot bakgrund av att Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har förutsättningar att arbeta verksamhetsnära och samla kommunerna bedöms SKR vara den aktör som på kort sikt är mest lämplig att stödja kommunerna.

2. Överenskommelsens inriktning

2.1 Syfte

Syftet med överenskommelsen är att inom ramen för gällande regelverk stödja kommunerna i arbetet med att få tillgång till vårdplatser inom den sociala barn- och ungdomsvården som möter barns och ungas behov.

2.2 SKR:s åtaganden inom ramen för överenskommelsen

Parterna är överens om att SKR ska stödja kommunernas arbete med att få tillgång till vårdplatser för barn och unga som svarar mot barns och ungas behov genom att:

- tillhandahålla juridiskt och annat kunskapsstöd, samt sprida lärande exempel till kommunerna i frågor som rör uppstart av kommunala HVB-verksamheter i en kommun eller i samverkan mellan flera kommuner, samt i samverkan mellan kommun och region.
- tillhandahålla juridiskt stöd till kommunerna i frågor som rör uppföljning av upphandlade HVB-verksamheter,
- sprida kunskap, stödmaterial och lärande exempel på goda arbetssätt inför, under och efter att barn och unga placeras i samhällsvård, inklusive att följa upp kvaliteten på vården.
- bidra med kunskapsspridning för att förebygga välfärdsbrottslighet inom HVB-verksamheter, bland annat utifrån erfarenheter som framkommit i myndighetssamverkan MUR-HVB samt genom SKR:s eget stödmaterial.
- föra dialog med IVO och arbetsgivar- och branschorganisationer för vårdgivare som bedriver vård och omsorg i privat regi om hur tillstånden för verksamheterna bättre ska möta de faktiska behov barn och unga har idag samtidigt som krav på trygghet och säkerhet bibehålls,
- föra dialog med relevanta aktörer; kommuner, SiS, Socialstyrelsen, andra berörda myndigheter, branschorganisationer för att förbättra tillgången och kvaliteten till vårdplatser för barn och unga.

Uppdraget att stödja kommunerna innebär inte någon inskränkning i det ansvar som vilar på andra aktörer.

3. Redovisning och uppföljning av överenskommelsen

Parterna är överens om att de åtgärder som har vidtagits med stöd av medlen i överenskommelsen ska redovisas och följas upp under 2026. Det ska ske genom att SKR ska lämna en verksamhetsrapport till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 31 mars 2027. I verksamhetsrapporten ska SKR redogöra för den verksamhet som har bedrivits under 2026 med stöd av bidraget. I det ingår att särredovisa kostnaderna och resultat för de olika insatser som genomförts med stöd av medlen i överenskommelsen.

4. Ekonomiska villkor

Överenskommelsen för 2026 omfattar totalt 4 000 000 kronor som fördelas till SKR. Beslut om utbetalning av medel till SKR under 2026 fattas genom ett särskilt regeringsbeslut ställt till Kammarkollegiet. Utgifterna ska redovisas mot det inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2026 uppförda anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 5 Övriga utvecklingsmedel, som disponeras av Kammarkollegiet. Medlen till SKR utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 december 2026. Den information som ska ingå i rekvisitionen framgår av bilagan. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2027. En ekonomisk redovisning för kalenderåret 2026 som visar hur de medel som har tilldelats SKR har använts ska lämnas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2027. Den information som ska ingå i den ekonomiska redovisningen framgår av *bilagan*.

Regeringskansliet (Socialdepartementet) och Kammarkollegiet har rätt att begära in kopior av räkenskaper och övrigt underlag som rör bidragets användning.

5. Godkännande av överenskommelsen

Överenskommelsen har upprättats i två exemplar varav parterna har tagit var sitt.

För staten

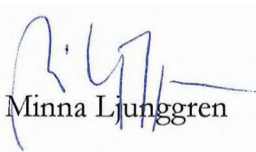
För Sveriges

genom Socialdepartementet

Kommuner och Regioner

Stockholm den 5 februari 2026

Stockholm den 5 februari 2026

Minna Ljunggren

Statssekreterare

Fredrik Holst

Ekonomidirektör

Bilaga

Information som ska ingå i rekvisition och ekonomisk redovisning avseende, från Kammarkollegiet rekvirerade medel, inom ramen för denna överenskommelse. I den ekonomiska redovisningen ska SKR redogöra för den verksamhet som bedrivits under 2026 med stöd av bidraget. SKR ska verka för att omfattning och finansiering av respektive område inom överenskommelsen ska kunna redovisas i så stor utsträckning som möjligt.

Rekvisition	Ekonomisk redovisning
1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer Kontaktperson Postadress Telefon inkl. riktnummer Faxnummer E-postadress	1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer Kontaktperson Postadress Telefon inkl. riktnummer Faxnummer E-postadress
2. Bidrag som ansökan avser Regeringskansliets diarienummer för bakomliggande överenskommelse Regeringskansliets diarienummer för regeringsbeslut avseende utbetalning Överenskommelsens benämning Belopp som rekvireras Rekvisitionen avser perioden	2. Bidrag som ansökan avser Regeringskansliets diarienummer för bakomliggande överenskommelse Regeringskansliets diarienummer avseende regeringsbeslut för utbetalning Överenskommelsens benämning Summa bidrag enligt överenskommelsen Summa bidrag som utbetalats från regeringen/Regeringskansliet Period som den ekonomiska redovisningen avser
3. Uppgifter för utbetalning Bankgiro/Plusgiro Önskad betalningsreferens	3. Redovisning av verksamhet eller aktivitet Bidrag som erhållits av regeringen/Regeringskansliet Kostnader Kostnader (specificera större kostnadsposter) Summa kostnader Medel som inte har förbrukats (Bidrag – kostnader)

4. Underskrift i original av behörig företrädare Bidragstagaren intygar att lämnade uppgifter är riktiga samt försäkrar att bidraget kommer att användas enligt den gemensamma överenskommelsen. Datum Underskrift Namnförtydligande	4. Ekonomichefens (eller motsvarande) granskning av den ekonomiska redovisningen Alt 1: N.N. (ekonomichefen eller motsvarande) intygar att den ekonomiska redovisningen under punkt 3 är korrekt. Alt 2: N.N. (ekonomichefen eller motsvarande) bedömer inte att den ekonomiska redovisningen under punkt 3 är korrekt. (Avvikelserna och eventuella åtgärder ska också redovisas.) Datum Underskrift Namnförtydligande Befattning Telefon inkl. riktnummer E-postadress
	5. Underskrift i original av behörig företrädare Bidragstagaren intygar att lämnade uppgifter är riktiga. Datum Underskrift Namnförtydligande

Regeringskansliet
Socialdepartementet

**Sveriges
Kommuner
och Regioner**

Kraftsamling för bättre tillgång till vårdplatser som svarar mot barns och ungas behov – 2026

**Överenskommelse mellan staten och
Sveriges Kommuner och Regioner**

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Bakgrund till överenskommelsen.....	3
2. Överenskommelsens inriktning	4
2.1 Syfte.....	4
2.2 SKR:s åtaganden inom ramen för överenskommelsen.....	4
3. Redovisning och uppföljning av överenskommelsen	5
4. Ekonomiska villkor	5
5. Godkännande av överenskommelsen.....	6
Bilaga.....	7

1. Inledning

1.1 Bakgrund till överenskommelsen

Vård i familjehem, stödboende, hem för vård eller boende (HVB) och skyddat boende ska vara trygg och säker. Den ska alltid svara mot barnets eller den unges specifika behov av stöd och hjälp. Samhällsvården står just nu inför stora utmaningar. Barn och unga som begår allvarlig brottslighet eller som på annat sätt involveras i denna har ökat vilket innebär att behovet av olika insatser från socialtjänsten, däribland vård utanför det egna hemmet, har ökat. Samtidigt har kommuner svårt att hitta vårdplatser som möter barns och ungas behov. Antalet HVB-verksamheter som tar emot barn och unga som har behov av vård utanför det egna hemmet på grund av kriminellt beteende är begränsat och det råder hög beläggning och platsbrist på Statens institutionsstyrelses (SiS) särskilda ungdomshem. I tillägg till detta har Inspektionen för vård och omsorg (IVO) under perioden september 2024 till och med december 2025 beslutat om att tillfällig förbjuda eller återkalla tillståndet för 30 verksamheter på grund av fara för liv och hälsa, otillräckliga registerkontroller av anställdas bakgrund, att tidigare föreläggande inte följts eller för att ägaren befunnits vara olämplig att driva HVB.

Omfattande arbete pågår för att på olika sätt möta ovannämnda utmaningar. Som exempel kan nämnas att regeringen har tagit initiativ till en utredning om förstärkt statlig styrning och stöd inom den sociala barn- och ungdomsvården för att genom en nationell stödfunktion åstadkomma mer ändamålsenliga och effektiva placeringar. Regeringen har också gett en särskild utredare i uppdrag att se över den statliga barn- och ungdomsvårdens uppdrag och organisation. Vidare har regeringen gett IVO flera uppdrag för att stärka sin tillsyn, bland annat för verksamhetsformerna stödboende och HVB som tar emot barn och unga.

Nyssnämnda arbeten är långsiktiga. Åtgärder behöver emellertid även vidtas på kort sikt. I det korta perspektivet behöver kommuner få stöd och hjälp i arbetet med att få tillgång till vårdplatser som svarar mot de behov som finns. Mot bakgrund av att Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har förutsättningar att arbeta verksamhetsnära och samla kommunerna bedöms SKR vara den aktör som på kort sikt är mest lämplig att stödja kommunerna.

2. Överenskommelsens inriktning

2.1 Syfte

Syftet med överenskommelsen är att inom ramen för gällande regelverk stödja kommunerna i arbetet med att få tillgång till vårdplatser inom den sociala barn- och ungdomsvården som möter barns och ungas behov.

2.2 SKR:s åtaganden inom ramen för överenskommelsen

Parterna är överens om att SKR ska stödja kommunernas arbete med att få tillgång till vårdplatser för barn och unga som svarar mot barns och ungas behov genom att:

- tillhandahålla juridiskt och annat kunskapsstöd, samt sprida lärande exempel till kommunerna i frågor som rör uppstart av kommunala HVB-verksamheter i en kommun eller i samverkan mellan flera kommuner, samt i samverkan mellan kommun och region.
- tillhandahålla juridiskt stöd till kommunerna i frågor som rör uppföljning av upphandlade HVB-verksamheter,
- sprida kunskap, stödmaterial och lärande exempel på goda arbetssätt inför, under och efter att barn och unga placeras i samhällsvård, inklusive att följa upp kvaliteten på vården.
- bidra med kunskapsspridning för att förebygga välfärdsbrottslighet inom HVB-verksamheter, bland annat utifrån erfarenheter som framkommit i myndighetssamverkan MUR-HVB samt genom SKR:s eget stödmaterial.
- föra dialog med IVO och arbetsgivar- och branschorganisationer för vårdgivare som bedriver vård och omsorg i privat regi om hur tillstånden för verksamheterna bättre ska möta de faktiska behov barn och unga har idag samtidigt som krav på trygghet och säkerhet bibehålls,
- föra dialog med relevanta aktörer; kommuner, SiS, Socialstyrelsen, andra berörda myndigheter, branschorganisationer för att förbättra tillgången och kvaliteten till vårdplatser för barn och unga.

Uppdraget att stödja kommunerna innebär inte någon inskränkning i det ansvar som vilar på andra aktörer.

3. Redovisning och uppföljning av överenskommelsen

Parterna är överens om att de åtgärder som har vidtagits med stöd av medlen i överenskommelsen ska redovisas och följas upp under 2026. Det ska ske genom att SKR ska lämna en verksamhetsrapport till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 31 mars 2027. I verksamhetsrapporten ska SKR redogöra för den verksamhet som har bedrivits under 2026 med stöd av bidraget. I det ingår att särredovisa kostnaderna och resultat för de olika insatser som genomförts med stöd av medlen i överenskommelsen.

4. Ekonomiska villkor

Överenskommelsen för 2026 omfattar totalt 4 000 000 kronor som fördelas till SKR. Beslut om utbetalning av medel till SKR under 2026 fattas genom ett särskilt regeringsbeslut ställt till Kammarkollegiet. Utgifterna ska redovisas mot det inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2026 uppförda anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 5 Övriga utvecklingsmedel, som disponeras av Kammarkollegiet. Medlen till SKR utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 december 2026. Den information som ska ingå i rekvisitionen framgår av bilagan. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2027. En ekonomisk redovisning för kalenderåret 2026 som visar hur de medel som har tilldelats SKR har använts ska lämnas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2027. Den information som ska ingå i den ekonomiska redovisningen framgår av *bilagan*.

Regeringskansliet (Socialdepartementet) och Kammarkollegiet har rätt att begära in kopior av räkenskaper och övrigt underlag som rör bidragets användning.

5. Godkännande av överenskommelsen

Överenskommelsen har upprättats i två exemplar varav parterna har tagit var sitt.

För staten

För Sveriges

genom Socialdepartementet

Kommuner och Regioner

Stockholm den 5 februari 2026

Stockholm den 5 februari 2026

Minna Ljunggren

Fredrik Holst

Statssekreterare

Ekonomidirektör

Bilaga

Information som ska ingå i rekvisition och ekonomisk redovisning avseende, från Kammarkollegiet rekvirerade medel, inom ramen för denna överenskommelse. I den ekonomiska redovisningen ska SKR redogöra för den verksamhet som bedrivits under 2026 med stöd av bidraget. SKR ska verka för att omfattning och finansiering av respektive område inom överenskomsten ska kunna redovisas i så stor utsträckning som möjligt.

Rekvisition	Ekonomisk redovisning
1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer Kontaktperson Postadress Telefon inkl. riktnummer Faxnummer E-postadress	1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer Kontaktperson Postadress Telefon inkl. riktnummer Faxnummer E-postadress
2. Bidrag som ansökan avser Regeringskansliets diarienummer för bakomliggande överenskommelse Regeringskansliets diarienummer för regeringsbeslut avseende utbetalning Överenskommelsens benämning Belopp som rekvireras Rekvisitionen avser perioden	2. Bidrag som ansökan avser Regeringskansliets diarienummer för bakomliggande överenskommelse Regeringskansliets diarienummer avseende regeringsbeslut för utbetalning Överenskommelsens benämning Summa bidrag enligt överenskommelsen Summa bidrag som utbetalats från regeringen/Regeringskansliet Period som den ekonomiska redovisningen avser
3. Uppgifter för utbetalning Bankgiro/Plusgiro Önskad betalningsreferens	3. Redovisning av verksamhet eller aktivitet Bidrag som erhållits av regeringen/Regeringskansliet Kostnader Kostnader (specificera större kostnadsposter) Summa kostnader Medel som inte har förbrukats (Bidrag – kostnader)

4. Underskrift i original av behörig företrädare Bidragstagaren intygar att lämnade uppgifter är riktiga samt försäkrar att bidraget kommer att användas enligt den gemensamma överenskommelsen. Datum Underskrift Namnförtydligande	4. Ekonomichefens (eller motsvarande) granskning av den ekonomiska redovisningen Alt 1: N.N. (ekonomichefen eller motsvarande) intygar att den ekonomiska redovisningen under punkt 3 är korrekt. Alt 2: N.N. (ekonomichefen eller motsvarande) bedömer inte att den ekonomiska redovisningen under punkt 3 är korrekt. (Avvikelserna och eventuella åtgärder ska också redovisas.) Datum Underskrift Namnförtydligande Befattning Telefon inkl. riktnummer E-postadress
	5. Underskrift i original av behörig företrädare Bidragstagaren intygar att lämnade uppgifter är riktiga. Datum Underskrift Namnförtydligande